

2014 mercès! Festa Major de Barcelona

PREGÓ DE LES FESTES
Núria Gispert i Feliu

Saló de Cent, 19 de setembre de 2014
Ajuntament de Barcelona

**PREGÓ DE LES FESTES
DE LA MERCÈ 2014**

Núria Gispert i Feliu

Saló de Cent, 19 de setembre de 2014
Ajuntament de Barcelona

Bona tarda,

Alcalde de Barcelona, regidors i regidores, autoritats, barcelonins i barcelonines, amigues i amics,

Permeteu-me que saludi els representats de la ciutat d'Estocolm, ciutat convidada de les Festes de la Mercè d'aquest any.

Per començar voldria donar les gràcies a l'alcalde de Barcelona per haver pensat en mi per fer el pregó de les festes de la nostra ciutat, de la meva ciutat.

Agrair al meu marit, als meus fills, a la meva filla, als meus néts i a tota la família que avui m'acompanyen, el suport que m'han donat. Ells han estat el motor principal de la meva vida i sense ells no hauria pogut portar a terme tots els projectes que he desenvolupat al llarg d'aquests anys.

Vull també donar les gràcies a totes aquelles persones que han estat al meu costat treballant per fer una ciutat més justa. Agraeixo la seva implicació per tirar endavant tots els projectes. Sense la seva col·laboració res no hauria estat possible.

Avui ens trobem en aquest edifici que simbolitza i representa la casa de totes i tots els barcelonins i barcelonines. És l'espai de la gent de la ciutat. Avui és un dia de festa però també de reflexió perquè als catalans i les catalanes ens agrada la gresca però també ens interessen tots aquells aspectes que afecten d'una manera o altra la ciutat i la seva gent.

En primer lloc, permeteu-me que us parli del meu vincle amb l'Ajuntament de Barcelona. Una relació que ha estat intensa i que va ocupar una de les etapes més importants de la meva vida. Una relació que ha tingut diferents moments, uns de bons i uns altres de no tan bons. Una relació que ha contribuït a donar sentit a la meva vida i que m'ha ajudat molt al llarg del meu camí.

M'agradaria fer algunes pinzellades de la meua etapa a l'Ajuntament, explicar-vos alguns moments que han estat importants i dels quals guardo un record especial.

La primera vegada que recordo haver tingut aquest contacte amb l'Ajuntament de Barcelona va ser de la mà del meu pare. El meu pare que era un home amb molta cultura, ens portava de ben petits a visitar diferents indrets de la ciutat. També li agradava molt fer rutes per les diferents ciutats, pobles i poblets de Catalunya. Era un home que s'estimava la nostra terra i que ens explicava les tradicions i els costums, la gastronomia, la geografia i la història del país.

Un dia ens va portar a fer un tomb per l'Ajuntament i per la Generalitat, que en aquells moments era la Diputació Provincial. Ens va dir dues o tres coses que, encara que jo no aixecava tres pams de terra, em van impressionar i que, tot i el pas del temps, encara recordo.

Les seves paraules van ser: "Aquesta és la casa de tota la ciutadania, és casa nostra, però ara no ho és perquè hi viuen uns que ens manen i que volen ser els nostres amos. Jo no ho veuré, però segur que vosaltres en sereu els protagonistes d'aquí a uns anys, serà casa vostra, serà la casa de tots els barcelonins i barcelonines".

Un altre moment que tinc molt present és el del dia 15 de juny de 1977, quan es convoquen les eleccions generals. Fa poc temps que per fi s'ha acabat la dictadura i el 3 d'abril de 1979 comença una nova etapa amb la convocatòria d'eleccions municipals.

Permeteu-me que us digui que en aquest Saló on ens trobem avui fa 35 anys, el dia 15 d'abril de 1979, es van constituir els primers ajuntaments democràtics.

Que jo anava a les llistes pel PSUC en el número 5 i que vaig ser escollida regidora d'aquest Ajuntament. Que encara avui recordo com el cor em batejava a 200 pulsaci-

ons per minut. Que era dona, jove i d'esquerres..., què més us he de dir...

Que teníem totes i tots unes ganes enormes i una il·lusió per transformar la ciutat. Que van ser moments d'anar totes i tots units, tot i que el govern era de coalició. Que van ser moments de consensos per transformar la ciutat i posar la ciutadania en primer pla. Fins aquells moments els ciutadans i ciutadanes havien estat ignorats. Es tractava de fer-los partícips i protagonistes, de donar-los els drets que els corresponien. Es tractava de fer una ciutat més justa i solidària. Una ciutat on tothom tingués les mateixes possibilitats i oportunitats. Una ciutat amb serveis i equipaments, amb sanitat i escoles, amb centres culturals i socials. Una ciutat per al gaudi de la ciutadania i pensada per a la ciutadania.

Tot estava per fer. Ens vam trobar un Ajuntament sense un duro. En llenguatge d'avui: no hi havia un euro. Els callaixos estaven buits. Totes i tots érem novells però vam treballar plegats en benefici de la ciutadania. Perquè en aquells moments el més important eren el projecte i les persones. La nostra utopia anava més enllà de les ideologies i traspassava totes les barreres perquè el projecte de ciutat fos pròsper.

La ciutadania ens reivindicava a cada barri els equipaments i els serveis que calia per als veïns i veïnes. I nosaltres érem a peu de carrer i no érem indiferents a les seves demandes. Molts havíem format part dels moviments veïnals i socials i sabíem de les mancances dels diferents barris de la ciutat. Totes i tots teníem clar que havíem d'anar construint la societat del benestar. Perquè tothom havia de tenir les mateixes oportunitats.

Vaig ser regidora al barri del Poblenou quan encara Barcelona no s'havia obert al mar. El meu avi patern també havia estat regidor a l'Ajuntament de Barcelona al principi del segle xx, i justament va ser regidor al mateix districte on ho vaig ser jo. Vaig ocupar el mateix despatx que ell.

Entrar en aquell despatx on el meu avi havia col·laborat per millorar i transformar la ciutat també em va produir una forta emoció.

Un altre moment molt important i significatiu va ser la nominació de Barcelona com a seu olímpica. A partir d'aquí comença una transformació de la ciutat com mai haguéssim pogut imaginar. Vèiem en tothom un entusiasme desbordant. Els barcelonins i barcelonines van sortir al carrer. Tothom creia en el projecte olímpic, tothom sentia el projecte olímpic com a propi, tots i totes ens crèiem el projecte de transformació de la ciutat. Sí, amb entusiasme i amb projecte es poden tirar endavant les coses. La ciutat va aconseguir que milers de persones es fessin voluntàries perquè estaven disposades a donar el seu temps per col·laborar i treballar per la ciutat.

És amb els Jocs Olímpics que Barcelona es dona a conèixer al món, es col·loca en el mapa i és a partir d'aquí que pren un protagonisme que ja no ha deixat de tenir fins als nostres dies.

Barcelona és avui una ciutat de referència en innovació, en investigació i en altres camps. És cert, però, que calen molts més recursos per continuar avançant, però sobretot cal continuar fent la ciutat de les persones. La ciutat on les persones puguin viure dignament, amb les mateixes condicions i serveis. Que tothom tingui les necessitats bàsiques cobertes. Perquè si això no succeeix la ciutat de l'arquitectura no té sentit.

La darrera pinzellada és fer el pregó avui. Segurament l'edat ens estava, i no tinc paraules per expressar el que sento en ocupar aquest lloc. És un moment que em quedarà gravat en la memòria.

I ara voldria fer un gir i m'agradaria parlar-vos d'un altre dels motors de la meua vida.

Us voldria parlar d'ella, que no dorm mai, però que cada

matí es treu les lleganyes dels ulls. Que es mira al mirall. Uns dies emboirada i d'altres radiant. Que és coqueta i presumida, és alegre i és festiva. És acollidora, polivalent, encisadora, sàvia, entusiasta i fascinant. Que és bella amb be alta i també amb ve baixa. Però de vegades està trista, amoïnada, pensativa i empenyada. Tot i això em té el cor robat i l'estimo d'una manera especial. Amb ella he viscut moments inoblidables de la meua vida. Sí, com podeu suposar, us estic parlant de Barcelona.

BARCELONA

Bonica

Amiga

Respectuosa

Creativa

Emotiva

Lúcida

Oberta

Noble

Acollidora

Barcelona, una ciutat que s'ha anat configurant i transformant al llarg dels segles. Una ciutat que en els darrers anys ha patit els canvis més importants de la seva història. Una ciutat que és motor de solidaritat, que és una ciutat creativa, oberta a tothom i que és també, per damunt de tot, una ciutat de pencaires.

Us voldria parlar una mica de la meua relació amb Barcelona. Una relació que comença el dia que vinc al món, quan només faltaven uns dies per a l'inici de la Guerra Civil. Els meus pares vivien en un barri que encara avui conserva algun racó de poble, el barri de la Sagrera. Un barri que en aquells moments estava situat a la perifèria de la ciutat, un barri on la ciutat perdia el seu nom, just al costat d'on avui es troba el parc de la Pegaso.

Amb l'esclat de la Guerra Civil, Barcelona es converteix en una ciutat trista. Una ciutat pobra i plena de desigualtats. Una part important de la seva gent patia situacions

molt complicades, però el pitjor encara havia d'arribar. La meva família decideix marxar de Barcelona per intentar sobreviure.

La Guerra Civil va ser molt dura, especialment per a les persones que es van quedar a Barcelona. Bombardejos, cadàvers pels carrers, por i misèria.

Nosaltres vam passar la guerra en un petit poble que es troba a uns quaranta quilòmetres de Barcelona, a la comarca del Vallès Oriental, concretament a Bigues i Riells, on els meus pares hi tenien una casa. Calia estar amants, ser discrets i tenir sort que no ens descobrissin. Les botigues estaven tancades per manca d'aliments. La mare feia equilibris cada dia per poder donar-nos alguna cosa per menjar. Un cop acabada la guerra em va explicar que el dia que podia aconseguir un ou en feia un bunyol i partint-lo per la meitat tenia menjar per a dos dies. L'estada a Bigues va ser llarga i dura.

Un cop acabada la guerra tornem a Barcelona. La ciutat havia patit molt. No tinc paraules per descriure com es trobava la ciutat.

Era la ciutat dels perdedors, dels que havíem perdut la guerra. El franquisme havia entrat a totes les llars sense que ningú li hagués donat permís. «Hostes vingueren que de casa ens tragueren.»

Aquest any es commemora el 75è aniversari de l'acabament de la Guerra Civil. Totes aquelles persones que la vam passar o que la tenim molt propera en el temps, tenim clar que no hi ha res pitjor que una guerra civil.

A les generacions com la dels meus néts, que tenen edats compreses entre els 15 i els 24 anys, i a altres generacions per a les quals l'episodi de la guerra els queda molt llunyà en el temps, els voldria dir que no oblidin mai aquells fets que van marcar negativament el curs de la història. Que van ser molts anys de repressió i dictadura. El franquisme

ens va tenir molts anys oprimits com a poble. Els drets de les persones no hi eren però, tot i això, mai no vam deixar de lluitar i tampoc de somiar.

M'agradaria que aquestes paraules servissin a les noves generacions per reflexionar i valorar més les situacions de pau i democràcia. Que les llibertats no es poden coartar, i que per mantenir viva la democràcia i les llibertats hem de preservar-les. Els que heu viscut sempre en democràcia heu de cuidar-la i treballar per mantenir-la.

Desconeixeu què significa no poder pensar com un vol i no disposar de llibertats per tenir unes idees diferents a les del règim establert.

Tampoc vull deixar de comentar que aquest any també es commemoren els cent anys de l'inici de la Primera Guerra Mundial. No podem oblidar un fet com aquest que ha marcat el decurs de la història.

Com us he dit abans, un cop acabada la guerra tornem a Barcelona. Començo a anar a l'escola i a fer-me la meua idea del que és la ciutat amb els meus ulls de nena. Durant la meua infantesa i adolescència vaig a l'escola al centre de la ciutat. Recordo que m'havia de llevar a les sis del matí per arribar a l'escola a les vuit. Ara només trigaria vint minuts.

Per fer el trajecte cap a l'escola havia d'agafar diferents transports públics. Durant el trajecte m'adonava de les diferents Barcelones que veia i observava durant el recorregut.

Vaig començar a ser conscient que el meu barri era un territori de contrastos, de gent que tenia possibilitats i de gent que tenia dificultats. Però encara em faltava molt per veure i descobrir.

Amb només catorze anys vaig descobrir una altra cara de la ciutat. La Barcelona de Can Tunis. La Barcelona de les injustícies socials. La Barcelona dels suburbis de la ciutat.

Jo anava a Can Tunis els diumenges a la tarda a donar suport a un grup de noies. Va ser en aquell moment que vaig reflexionar sobre la injustícia social i vaig creure que havia de fer alguna cosa per millorar les condicions de vida d'aquelles persones. Vaig pensar que la beneficència no era suficient per millorar aquella situació. Aquella va ser la meva primera experiència de veure la misèria i la malaltia.

A partir d'aquí vaig descobrir que la vida no era de color de rosa. Que en moltes llars i en molts indrets hi havia desigualtats, analfabetisme, misèria, gana, pobresa, discriminació envers les dones i moltes altres coses. I en veure aquelles situacions jo no em podia quedar quieta ni callada.

Entro a la universitat a estudiar farmàcia l'any 1954. La universitat era dels homes i d'una classe social determinada i benestant. Hi havia discriminació de la dona en totes les capes de la societat. Molt poques dones de la meva edat han pogut accedir a càrrecs directius.

Compagino els estudis a la universitat amb la tasca voluntària en una escola de la Protecció de Menores. Era una escola on hi havia infància desestructurada, filles de mares prostitutes i filles de mares solteres.

Per a mi va suposar un sotrac important veure de prop com la pobresa també afectava la infància i les dones joves. Això em va fer pensar que un país que no inverteix en els infants és un país miop, és un país que condemna el seu futur.

Les persones que estudiem a la universitat ens adonem que el sindicat oficial (el SEU) no és el que volem i es crea el Sindicat Democràtic.

La gent jove comença a ser conscient de la manca de llibertats. Els afores de Barcelona s'omplen de barraques, de barris sense equipaments, barris sense llum, sense asfaltar, barris inhabitables. Això ja no es pot solventar de manera individual i no només es pot fer amb bona voluntat.

En aquell moment té lloc un fet importat per a mi, el Concili Vaticà II, que significa una alenada d'aire fresc en la meva vida de fe.

Vaig pensar que havia de lluitar al costat dels que estaven compromesos per aconseguir la justícia, la llibertat i la igualtat. I si volia que alguna de les accions prosperés només podia ser formant part d'algun grup o moviment social que treballés en benefici de les persones i la ciutat.

De mica en mica vaig entrant a formar part de diferents moviments veïnals i socials. Primer, del que llavors en dèiem APA, les associacions de pares i mares de les escoles on estudiaven els meus fills i la meva filla. Més tard formant part de la junta del Club Natació Sant Andreu. Participo també en la fundació de l'Associació de Veïns de Sant Andreu i vaig establint xarxes relacionals en diferents entitats i associacions del barri de Sant Andreu.

Connecto amb el PSUC i començo a treballar de valent amb diferents moviments i entitats. Va ser una època de gran activisme, treball voluntari, família i moviments cristians.

Però arriba un moment en què faig un salt més significatiu i com a creient m'implico en la fundació de Cristians pel Socialisme al meu barri. Jo pensava —i ho continuo pensant— que el cristianisme és un projecte altruista i d'ajuda al proïsme. Que l'església s'ha d'arremangar i donar suport a totes aquelles persones que necessiten ajuda.

Van seguir uns temps de preparació per a la democràcia, l'Assemblea de Catalunya i altres moviments socials. Tot aquell alè nou que envaïa Catalunya calia que arribés a tots els racons.

Van ser moments de lluitar per uns ideals. Els ideals de la igualtat, la dignitat i els drets de les persones. La meva relació amb la ciutat i amb la ciutadania eren i són d'una estima profunda i tenia clar que volia una ciutat per a tothom.

Que potser aquesta necessitat que he tingut tota la vida des que en sóc conscient ha estat per reivindicar un món millor on tothom tingués cabuda en les mateixes condicions. Que potser hi ha contribuït el fet que sóc filla d'un moment difícil, d'una situació social i política molt complicada.

Que el moment que em va tocar viure durant la meua infantesa era el d'una Espanya grisa i repressora. Una Espanya marcada per les desigualtats socials. D'aquells que es feien milionaris gràcies al Règim i espremien com podien la classe treballadora, els famosos estraperlistes. Un franquisme que tenia els drets i les llibertats en un calaix tancat amb pany i clau i ben barrat. Una Catalunya que estava aixafada per la bota del triomfador.

Que l'arribada de la democràcia porta incorporada una alenada d'aire fresc. Recuperem fer fi les llibertats i comencem un nou camí ple d'il·lusions i esperances.

Que, a partir d'aquí s'obren ens els àmbits social i polític molts camins per anar treballant en allò que avui anomenem estat del benestar.

Que es van aconseguir moltes fites perquè la ciutadania pogués disposar de serveis i equipaments.

Una de les situacions més complexes que m'he trobat a la vida va ser el fenomen migratori. La situació dels sense papers i la Llei d'estrangeria, la tancada a la parròquia del Pi i a la Catedral va suposar un bon trencaclosques.

Un dels xocs més grans va ser veure a Càritas determinades situacions personals i socials que passaven a la ciutat de Barcelona. Estar al costat dels més febles, dels més desfavorits, dels que estaven al costat del precipici, a les clavegueres de la ciutat. Moltes vegades les lleis no estan pensades per a determinades situacions.

La crisi que es va iniciar fa uns anys ha irromput de manera global, ha suposat pèrdues per a moltes persones i

un pas enrere en l'estat del benestar. La crisi ha provocat molts desencisos i moltes situacions complicades. És una crisi social que ens porta atur, precarietat laboral, desnonaments i fins i tot por. Moltes famílies no disposen de cap suport per sortir de la situació en què es troben. Cal que les administracions conjuntament amb les entitats continuïn treballant braç a braç per millorar les condicions de vida de les persones. No podem deixar les persones a la vorera, hem de buscar els canals perquè puguin sortir de les situacions límit. No podem anar enrere. No podem perdre tot el que vam aconseguir. És una tasca difícil però possible.

En un moment en què l'economia s'imposa a la política. En un moment en què cal que es recuperin els valors i l'ètica. La nostra finalitat és que tothom pugui tenir les mateixes oportunitats i no hi hagi persones excloses al món.

No es tracta només de pal·liar les necessitats bàsiques de les persones més pobres, sinó de lluitar contra les desigualtats i les injustícies que les causen. No hem de fer beneficència, sinó promoció.

Tot i aquestes situacions complexes he de dir que sempre m'ha mogut la utopia per millorar les coses. Sobretot, hem de tenir utopies, hem de tenir esperança. Tot i les dificultats existents, hem de pensar que ens en sortirem. És veritat que la situació actual és complexa, però al llarg de la història del nostre país hi ha hagut situacions tan o més complicades, i per un lloc o altre sempre acaba sortint el sol. Amb les nostres capacitats i amb la nostra constància i treball ens hem recuperat de situacions límit.

Cal pensar que la gent d'aquest país té una capacitat de treball important, que tenim una xarxa de voluntariat, d'entitats i de persones que treballen en benefici dels altres, dels infants, de la gent gran, de les persones en risc d'exclusió social i en molts altres camps.

El voluntariat és doncs un sector important que facilita i ajuda a tirar endavant els projectes socials.

Som un país que hem de potenciar els valors. Valors que hem de transmetre als més petits. Els valors són un puntal fonamental per ser solidaris, per respectar-nos. Podem tenir idees diferents i segur que és bo tenir pensaments no coincidents, però no per això hem de deixar que les ciutats i les persones no avancin. Els primers ajuntaments democràtics en són un bon exemple. Partits diferents van aconseguir fer un canvi social molt important.

No podem deixar que els nostres joves marxin a buscar-se el futur fora. Avui no podem permetre que les persones grans no tinguin una bona vellesa, no podem deixar marxar el talent. La formació als més petits és fonamental perquè les societats avancin. Cal donar formació i coneixement. Cal invertir en les persones. Sense les persones les ciutats no bateguen. Les persones són el potencial de les ciutats i cal que les escoltem per anar construint el futur. Si convé cal consultar, si convé cal negociar, cal escoltar la veu de la ciutadania. No es pot, però, fer populisme. Les coses s'han de fer ben fetes.

Les administracions han de ser transparents en totes i cada una de les accions que porten a terme. La ciutadania ha de conèixer totes les actuacions que des de les administracions es fan a les ciutats. Les administracions s'han de reinventar per poder sortir de la crisi.

Cal també demanar a la ciutadania que s'impliqui en el món de les entitats i el voluntariat. Sempre ha quedat patès que som un país solidari.

I per acabar us voldria parlar de les festes, les tradicions i els costums.

Quan jo era petita la festa era sortir amb la gandula, la cadira o el tamboret al carrer a petar la xerrada amb els veïns i veïnes. Les revetlles i altres festes es configuraven d'aquesta manera.

Barcelona i la resta de ciutats, pobles i poblets de Catalunya amb l'arribada de la democràcia van recuperar les festes tradicionals i populars. El teixit associatiu ha estat cabdal per recuperar moltes de les festes dels nostres pobles i ciutats. La seva tasca voluntària ha estat vital per a aquesta recuperació. Les administracions han donat suport a tots aquests projectes. La cultura és la riquesa del nostre país. És la identitat d'un poble. Les tradicions i costums són una forma de pervivència que cal conservar i mantenir. La cultura dóna cohesió social a la ciutat. La cultura integra, arrela, crea llaços i dóna coneixement. Les ciutats acullen per igual petits i grans, professionals i amateurs, enxanetes i bastoners.

Sardanes, pasdobles, jotes, sevillanes i altres manifestacions culturals formen part d'aquest trencaclosques que cada dia es desperta amb ganes de fer i de ser una ciutat que acull a tothom per igual.

Barcelona és una ciutat acollidora en majúscules. Una ciutat que ha tingut diferents onades migratòries i que ha sabut cohesionar les persones, les cultures i les tradicions.

Una ciutat que és referent, una ciutat que s'ha obert al mar i que no té portes ni finestres per donar la benvinguda a tothom que vulgui ser-hi, a tothom que en vulgui formar part.

Perquè vosaltres també sou Barcelona.

Barcelonins i barcelonines, bona festa major!
Visca la Mercè!
Visca Barcelona!

Barcelona, 19 de setembre de 2014

© del text, Núria Gispert
© de l'edició, Ajuntament de Barcelona

Edició: Ajuntament de Barcelona
Contacte: publicacions.icub@bcn.cat
Cartell de la Mercè 2014: Ignasi Aballí
Correcció: Rosa Chico
Producció: Arts Gràfiques Alpres
Dipòsit legal: B.xxxxxx-xxx

Ajuntament
de Barcelona